

Česká školní inspekce

Pražský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola, Praha 9 – Černý Most, Bří. Venclíků 1140

Bří. Venclíků 1140, 198 00 Praha 9 – Černý Most

Identifikátor školy: 600 040 496

Termín konání inspekce: 13. – 19. listopad 2003

Čj.:	01 2302/03-5153
Signatura:	oa9cx106

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ personálních podmínek vzdělávání a výchovy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům ve sledovaných předmětech 4. – 9. ročníku ve školním roce 2003/2004
- ❖ materiálně-technických podmínek vzdělávání a výchovy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům ve sledovaných předmětech 4. – 9. ročníku ve školním roce 2003/2004
- ❖ průběhu a výsledku vzdělávání a výchovy ve 4. – 9. ročníku ve sledovaných předmětech: český jazyk, dějepis, matematika a navazující volitelné předměty, přírodopis, přírodověda a navazující nepovinný předmět, zeměpis a hudební výchova - k datu inspekce s přihlédnutím ke školnímu roku 2002/2003

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Zřizovatelem školy je Městská část Praha 14 (Bří. Venclíků 1073, 198 00 Praha 9 – Černý Most). Příslušným orgánem státní správy je Magistrát hlavního města Prahy, odbor školství (Novodvorská 1010/14, 142 00 Praha 4).

Škola je příspěvkovou organizací, sdružuje školní družinu a školní jídelnu. Dle zahajovacích výkazů nepřesahují počty žáků školy maximální povolené kapacity uvedené v Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení.

V letošním školním roce má škola dle stavu k 30. září celkem 21 tříd se 486 žáky, realizuje vzdělávací program *Základní škola* čj. 16 847/96-2.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Skupina učitelů sledovaných předmětů je z hlediska věkové struktury poměrně vyvážená, jsou v ní zastoupeni i mladší pedagogové. Vedení školy se snaží při stanovení úvazků jednotlivých pedagogů využívat vhodně reálných možností.

Z pěti učitelek, které realizují sledovanou výuku ve 4. - 5. ročníku, dvě nesplňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti (dále OPZ), obě mají středoškolské pedagogické vzdělání jiného zaměření.

Předměty český jazyk, dějepis, matematiku (včetně navazujících předmětů), přírodopis, zeměpis a hudební výchovu zajišťují na 2. stupni převážně vyučující s OPZ. Většina z nich využívá svých zkušeností, má vhodné osobnostní dispozice, schopnost účinně komunikovat se žáky a stimulovat je k aktivní účasti ve výuce. Dílčí nedostatky, vyplývající z krátké praxe, byly zjištěny u začínající kvalifikované učitelky. Podmínky OPZ nesplňuje jeden učitel, který má vysokoškolské vzdělání jiného zaměření, v jeho práci jsou patrné nedostatky, má pouze krátkodobý pracovní poměr.

Výchovnému poradenství se věnují dva pedagogové. Tuto funkci zastávají od začátku letošního školního roku, kvalifikační studium zatím neabsolvovali. Jeden z nich je dlouholetým zkušeným učitelem, který ale nesplňuje podmínky OPZ, v současné době si vysokoškolským studiem doplňuje vzdělání. Druhá výchovná poradkyně je speciální pedagožkou, má krátkou praxi.

Ředitel školy je ve funkci od srpna roku 1999, z této doby je také jeho dlouhodobá koncepce, kterou postupně realizuje. Vychází z ní při sestavování ročního plánu, ze kterého vycházejí týdenní plány. Roční plán je velmi podrobný, obsahuje úkoly ve výchovně-vzdělávací oblasti, zvyšování odborné úrovně pedagogické práce i oblast ekonomickou a řízení školy. Je časově strukturovaný a stanovuje pracovníkům konkrétní zodpovědnosti. Jeho součástí je mimo jiné také plán kontrolní a hospitační činnosti.

Celkové organizační zajištění činnosti a provozu školy vychází z funkčního organizačního řádu (včetně přehledného organizačního schématu). Ten určuje kompetence, zastupitelnost, zodpovědnosti ředitele, jeho zástupkyně a ostatních vedoucích pracovníků. Na něj navazují další řády, např. školní řád, provozní řády učeben. Úkoly pro jednotlivé úseky jsou vhodně stanovené. Tvorba a kontrola tematických plánů je prováděna většinou prostřednictvím metodických orgánů a podléhá schválení vedení školy. Plány jsou převážně konkrétní s vhodnou časovou strukturou. Metodické orgány – předmětové komise, jsou ustavené obvykle pro skupiny předmětů. Na velmi dobré úrovni je vzájemná spolupráce mezi 1. a 2. stupněm. Jejich činnost je zaměřena nejen na plánování učiva, přípravu a rozbor písemných prací, organizování soutěží, ale také na metodickou spolupráci, zejména v oblasti užívání efektivních metod a forem práce a v přístupu k žákům se speciálními vzdělávacími potřebami. Rezerva je v účinné spolupráci jednotlivých učitelů v souvislosti s častějším využívání pomůcek a didaktické techniky. Negativem je formální začlenění hudební výchovy do předmětové komise „výchovných předmětů“.

Kromě pedagogické rady, která se při svých jednáních zabývá nejen hodnocením prospěchu a chování žáků, organizačními a provozními záležitostmi, ale také pedagogickou problematikou, spolupracuje ředitel účelně s poradním sborem složeným z vedoucích pracovníků.

Zaměstnanci jsou informováni o aktuálních a důležitých skutečnostech na nástěnkách před kanceláři školy a ve sborovně. Tam má každý pedagog svou přihrádku, do které vedení vkládá potřebné osobní informace a nazpět dostává odpovědi stejnou cestou. K přenosu informací jsou také využívány metodické orgány a poradní sbor, někdy je využíván školní rozhlas. Systém školet vyhovuje, je funkční.

Řízení výchovně-vzdělávacího procesu je založeno na demokratických principech, na vzájemné důvěře a spolupráci. Jako celek je funkční. Nekvalifikovaní a začínající pedagogové mají stanoveny uvádějící učitele, jejich spolupráce však není vždy efektivní. Ředitel má zpracovaný plán kontrol a hospitační činnosti s určenou zodpovědností a zahrnující všechny druhy kontrol. Hospitační činnost vedení školy je však málo četná, častěji sleduje nové pracovníky. Při rozboru společných hospitačí s inspekcí projevilo vedení školy znalost práce jednotlivých učitelů, pozitivně je motivovalo a hodnotilo jejich činnost kompetentně, formulovalo závěry i doporučení.

Plánováním v oblasti lidských zdrojů se ředitel školy zabývá celoročně. Ke změnám přistupuje operativně a neustále se snaží pedagogický sbor zkvalitňovat. Pokud zjistí závažné nedostatky, řeší situaci radikálně – výměnou pracovníka.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků je podřízeno aktuálním zájmům školy s přihlédnutím k osobnímu zaměření jednotlivých pedagogů. Většina vyučujících se účastnila periodických i jednorázových vzdělávacích akcí a kurzů v institucích s akreditací MŠMT ČR (včetně 1. stupně ICT v rámci projektu *Internet do škol*).

Každoroční hodnocení pracovníků probíhá formou pohovorů učitelů s vedením školy. V plánování dalších aktivit nebo ke zlepšení výchovně-vzdělávacího procesu využívá ředitel jejich reflexi a invenci.

Personální podmínky jsou velmi dobré.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Školní budova je součástí sídlištní zástavby, má kvalitní sportovní zázemí (zrekonstruovaná hřiště, tělocvičny). Část jejích prostor je pronajata soukromému gymnáziu Arcus. Při dělení prostor připadla většina odborných učeben gymnáziu a základní škola své pracovní postupně plánuje, stejně jako samostatné místnosti pro provoz školní družiny. Ta v současné době využívá učeben nejnižších tříd. Na vybudování chemicko-přírodopisné pracovní je schválen projekt a zajištěno finanční krytí. Celkově má škola dostatek provozních místností a tříd i pro dělení hodin při jazykovém vyučování a volitelných předmětech.

Vnitřní prostory školy působí estetickým dojmem, jsou čisté a upravené, částečně vyzdobené žákovskými pracemi a informačními nástěnkami. Účelné je barevné odlišení pater a moderní úsporný způsob osvětlení.

Většina sledované výuky byla realizována v kmenových třídách. Ve všech byl v posledních čtyřech letech opotřebovaný nábytek nahrazen novým, který respektuje ergonomické parametry žáků. Estetická úroveň výzdoby učeben je různá, někde byla přiměřeně využita invence žáků a jejich výtvarné, rukodělné a tematické práce, jinde je prostor učeben strohý (zejména na 2. stupni), bez záměrného využití. K dispozici je postupně doplňované počítačové vybavení.

Vybavení kabinetů je celkově standardní, některé pomůcky jsou ale (dle způsobu jejich uložení, např. v matematice) málo používané. Pedagogové někdy užívají i alternativní zdroje informací (např. v českém jazyce). Kabinet prvního stupně obsahuje základní pomůcky pro všechny sledované předměty včetně vybavení pro výuku základů přírodních věd. Většina inventáře je přidělena formou dlouhodobé zápůjčky určitým učitelkám. Další pomůcky čerpají z příslušných sbírek a kabinetů předmětů druhého stupně. Zde mají kabinety většinou postačující množství pomůcek, odborné literatury a příruček. Minimální fond pomůcek je v zeměpisném kabinetu. Ten obsahuje základní mapy, atlasy a globusy. Chybí obrazový a zvláště aktualizací materiál. Přírodopisné sbírky jsou přehledně rozdělené podle jednotlivých oborů předmětu. Ke vzdělávání v hudební výchově chybí vhodné množství poslechových skladeb a doplňující literatury, didaktická technika je většinou zastaralá. V některých třídách je k dispozici televizor s videem. Vybavenost školy starší i novou didaktickou technikou je v souhrnu přiměřená, ale její využití v hodinách není časté. Informovanost některých vyučujících o obsahu kabinetů je malá. Pomůcky pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami si na prvním stupni některé učitelky tvoří podle aktuální potřeby, na druhém stupni nebyly zaznamenány.

Všichni žáci jsou vybaveni učebnicemi, které tvoří zpravidla ucelené řady. Jejich výběr byl na úvaze pedagogů v předešlých letech. Vzhledem k časté výměně učitelů nejsou všichni současně vyučující sjednoceni v názoru na používané učebnice a v jejich vnitřním přijetí.

Školní žákovská i učitelská knihovna je umístěna v samostatné místnosti, slouží jako studovna i učebna pro výuku cizích jazyků. Obsahuje beletrii pro 1. i 2. stupeň, encyklopedie různého oboru, slovníky. Výpůjční doba pro žáky je stanovena. Dokumentace je pečlivě vedena v knižní i počítačové podobě.

Vedení školy při své kontrolní činnosti pravidelně sleduje využívání materiálních zdrojů při výuce, při rozborech hospitací upozorňuje pracovníky na jejich častější užití. Škola poskytuje širší veřejnosti možnost využívat jejího materiálně-technického vybavení pronájmem některých učeben, tělocvičen a tělovýchovných zařízení spolu s přilehlými prostory. Plánování v oblasti zlepšování podmínek materiálně-technické vybavenosti je pro vedení

školy součástí celkové koncepční práce a limitujícím faktorem jsou zde přidělené finanční prostředky.

Materiálně-technické podmínky jsou dobré.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY

Vzdělávací program

Škola realizuje vzdělávací program *Základní škola*. Týdenní časové dotace ve sledovaných předmětech korespondují s učebními plány. Na povinné předměty navazují vhodně volitelné předměty (např. cvičení z českého jazyka a matematiky, technické kreslení, informatika). Nadstandardní je počet zájmových kroužků, a to zejména na 1. stupni.

Sledované vyučování ve značné míře respektuje platné osnovy včetně návaznosti na učivo minulého školního roku, avšak zápisy v třídních knihách 9. ročníku ve školním roce 2002/2003 prokazatelně nedokládají probrání nejnovějších dějin v rozsahu daném učebními osnovami.

Individuální vzdělávací plány (dále IVP) pro žáky se specifickými vzdělávacími poruchami učení (dále SVPU) jsou podrobně vypracovány i s přílohami, kde jsou pro vyučující dány konkrétní možnosti chyb (poruch psaní) vyskytujících se u těchto dětí a klasifikační tabulky.

Rozvrh hodin a reálná výuka jsou v souladu s učebním plánem. *Povinná dokumentace* (třídní knihy, třídní výkazy, katalogové listy atd.) je vedena zodpovědně a průkazně zachycuje průběh výchovně-vzdělávací práce i aktuální stav žáků ve třídách. Drobné formální nepřesnosti byly odstraněny v průběhu inspekční činnosti.

Vyučování je až na výše uvedenou výjimku v souladu s učebními dokumenty zvoleného vzdělávacího programu.

Kontrola naplňování učebního plánu a osnov je zřejmá z vnitřní dokumentace vedení školy. Rezerva je ve zvýšení přímé kontroly (hospitace) a v důslednější průběžné kontrole plnění osnov. Vedení školy sice výše uvedený nedostatek zjistilo, k jeho nápravě už ale nebyl vhodný časový prostor.

Kontrola naplňování osnov není vždy dost účinná.

Rozvrh hodin je sestaven kvalitně, respektuje zásady psychohygieny.

Vhodně novelizovaný *školní řád* je zpracován podrobně, precizuje všeobecná ustanovení pro žáky i povinnosti pracovníků a zohledňuje dosavadní praxi školy.

Pro přenos informací žákům se využívají třídní nástěnky i vývěsky na chodbách a před školou, relace školního rozhlasu. Na vzájemné informovanosti se významně spolupodílí žákovská samospráva, která spolupracuje s výchovným poradcem a zástupkyní ředitele. Otevřenost vztahů je značná, žáci mají k vedení školy důvěru, svěřují se mu se svými problémy. Využívání schránky důvěry je neformální, funkční.

Každoroční *Informační zpravodaj* pro rodiče rozdávaný na začátku školního roku obsahuje aktuální personální obsazení, vybrané části školního řádu, termíny tří třídních schůzek a dvou konzultačních dnů, spojených se dnem otevřených dveří, přehled prázdnin, kroužků a mimoškolních aktivit, důležitá telefonní čísla a další sdělení. O průběhu a výsledcích vzdělávání žáků jsou rodiče informováni prostřednictvím žákovských knížek, na třídních schůzkách a při osobních konzultacích. Škola poskytuje informace v souladu s platnou legislativou. K informovanosti široké veřejnosti slouží také vlastní webové stránky.

Organizace výchovně-vzdělávacího procesu je funkční.

Výchovné poradenství zajišťují dva pedagogové. Jejich činnosti vycházejí z rámcového ročního plánu, který operativně doplňují. Své kompetence mají rozděleny i hodinovou dotací. Speciální pedagožka se věnuje žákům se SVPU. Z posudků pedagogicko-psychologické poradny (PPP) vyplývá, že většina žáků má méně závažné formy SVPU, které vyžadují pouze zohlednění při výuce. Škola zajišťuje podmínky a péči v běžné třídě o tělesně postiženého žáka, který má k dispozici asistenta. Pro integrované žáky jsou zpracovány individuální vzdělávací plány (IVP), ale některá ustanovení vycházející z doporučení PPP někteří učitelé plně nerespektují. Možnosti odlišného psaní kontrolních diktátů (formou doplnění textu) nejsou pro tyto děti využity (především na 2. stupni). Výchovná poradkyně eviduje jejich dokumentaci pečlivě. Těžištěm péče o tyto děti je práce ve zvláštních nápravných skupinách pod jejím vedením. K tomu jí slouží speciální pomůcky – speciální učebnice, čítanky, pracovní sešity, čtecí okénka, bzučák, kostky s měkkými či tvrdými slabikami. Výchovná poradkyně spolupracuje s PPP, s učiteli je v osobním kontaktu, informuje je i na pedagogických radách. Pro rodiče má stanoveny konzultační hodiny. Navštěvuje odborné semináře pořádané PPP nebo se vzdělává samostudiem.

Druhý výchovný poradce se věnuje volbě povolání. Rodiče i žáky informuje v daných konzultačních hodinách. Zúčastňuje se výchovných komisí, kde řeší společně s vedením školy, třídními učiteli a zákonnými zástupci závažné výchovné problémy. Současně je preventistou sociálně-patologických jevů. Pro žáky 2. stupně vypracoval výjezdní čtyřletý program, kde jsou pro každý ročník stanoveny specifické úkoly. Smyslem tohoto programu je získávání vzájemné důvěry, která může ústít ve včasné účinné řešení problémů. Výchovný poradce dále zajišťuje přednášky, preventivní programy ve spolupráci s policií, střediskem pro mládež *Kruh* atp. Škola v rámci prevence organizuje širokou škálu kroužků.

Výchovné poradenství přispívá ke zlepšení pedagogického procesu.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v českém jazyce a dějepisu (4. – 9. ročník)

Příprava vyučujících odpovídala stanoveným vzdělávacím cílům a učivo navazovalo na předcházející. Dlouhodobé plánování vychází z osnov. Individuální vzdělávací potřeby žáků byly respektovány pracovním tempem vůči těmto žákům.

Český jazyk učí celkem sedm pedagogů, z nichž čtyři jsou OPZ, další tři nemají ani odbornou nebo pedagogickou způsobilost. Negativem byly nedostatky ve volbě efektivních metod, případně i podstatné pedagogické chyby v celkové struktuře hodiny. Dějepis zajišťuje jedna učitelka s OPZ.

Výuka probíhala v příjemně upravených třídách, které jsou svou tematickou výzdobou k předmětům podnětné. Ve výuce českého jazyka efektivně využily učitelky alternativní učebnice, jazykové příručky, slovníky, pracovní sešity, pomůcky vlastní výroby – kartičky s i/y, pracovní listy. V dějepisu našly vhodné uplatnění mapy, pracovní listy, encyklopedie.

V hodinách českého jazyka většinou učitelé využili pestrou škálu forem a metod. Frontální práce byla často střídána s kooperativními technikami učení (práce ve dvojicích, ve skupinách) a se samostatnou prací, soutěživost a spolupráce byly zastoupeny. Samozřejmě součástí výuky bylo mluvní cvičení, referáty, všestranný jazykový rozbor, soutěže. Děti projevovaly velmi dobré znalosti a ve většině hodin byly aktivní. Učitelé vycházeli ze znalostí i zkušeností žáků, využívali mezipředmětových vztahů. K tomu vyučující využila projektové vyučování, kde děti pracovaly účelně podle zadaných úkolů a dalších zdrojů informací. V menší části výuky byla některá činnost jednotvárná, především při celohodinovém opakování učiva, kdy při kontrole zadaných úkolů převládala aktivita u vyučující. V jedné nepromyšleně připravené hodině učitel pracoval pouze podle učebnice, ze které opisoval jazyková pravidla a žáci je následně stereotypně aplikovali do uvedených cvičení. V hodinách

čtení vycházely učitelky z práce s textem, objasňovaly a upevňovaly pojmy spolu se žáky. Výuka byla vedena věcně správně a vždy se zřetelem k pracovnímu tempu žáků.

Ve výuce dějepisu učitelka volila řízený rozhovor při úvodním opakování. Při výkladu vycházela ze znalostí a zkušeností žáků, ti se na něm také podíleli interpretací přečteného textu v učebnici nebo vyhledáváním v něm. Pracovní listy sloužily jak k opakování, tak zjišťování nových poznatků. Vyučující využila vhodné alternativní zdroje informací, názornost situace probíraného období přispěla k snazšímu pochopení. Zápis učiva do sešitu opisovali z tabule. Volba forem a metod práce umožňovala pouze částečně individuální přístup k žákům se SVPU.

Úvodní motivace spočívala v pouhém oznámení cíle hodiny. V průběhu výuky vyučující chválili, zaznívalo povzbuzení k podpoře aktivity a pocitu úspěšnosti žáků. Většinou děti pracovaly efektivně při kooperativních metodách, s chutí a někdy i nadšením, uplatňovaly své poznatky. V některých hodinách z nedostatku času nedocházelo k závěrečnému zhodnocení práce žáků.

Pravidla vzájemné komunikace byla respektována. Žáci jsou zvyklí s učitelem diskutovat, mají možnost vyjadřovat své názory. Zvolené metody práce podporovaly spolupráci a toleranci žáků, při tom se upevňovaly jejich komunikativní dovednosti.

Hodnocení výkonu žáků bylo pozitivní, vzájemné hodnocení děti využívaly ojedinele. V žakovských knížkách je v českém jazyce zaznamenána klasifikace většinou ze všech jeho složek. Převažují však známky z písemného prověřování výsledků učení, mluvní projev byl hodnocen sporadicky.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve skupině předmětů český jazyk a dějepis jsou velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v matematice (6. – 9. ročník) a ve volitelných předmětech cvičení z matematiky a technické kreslení

Stanovené výukové cíle byly převážně reálné, odpovídaly aktuálnímu stavu tříd a byly průběžně konkretizovány. Probírané učivo navazovalo vždy na předcházející. Volitelné předměty se vhodně orientují na jeho rozšíření a prohloubení. Příprava na jednotlivé sledované hodiny byla většinou promyšlená a kvalitní. Individuální vzdělávací potřeby žáků byly někdy opomíjeny, a to zejména začínající učitelkou.

Vzdělávání bylo sledováno u čtyř pedagogů, všichni splňují podmínky OPZ. Tři z nich jsou zkušenými vyučujícími, v práci začínající učitelky byly patrné nedostatky, které souvisely zejména s její krátkou praxí a nezkušeností v oblasti komunikování se žáky.

Vyučování probíhalo v kmenových třídách, které byly převážně vkusně vyzdobené, ale neobsahovaly podněty k výuce. Kromě běžných pomůcek (učebnice, sešity, namnožené texty úloh), bylo někdy vhodně využito magnetické tabule ke znázornění pojmů, event. výsledků hodnocení a klasifikace písemné práce. K možnému zefektivnění výuky nebyla využita didaktická technika.

Frontální výuka byla někdy kombinovaná s prací ve skupinách nebo dvojicích, což většinou umožnilo zvýšit aktivitu žáků. Pouze výjimečně nebyl vyučovací čas vhodně rozvržen a užitá forma byla stereotypní. Při opakování, procvičování i při probírání nového učiva, učitelé často dbali na aplikace. Již získané poznatky účelně rozšiřovali o nové, důsledná byla často i tzv. práce s chybou. Užívali různé metody: samostatné řešení cvičení, diskusi při hledání alternativních možností, občas i zařazení problémových úloh. V části sledované výuky byl vyučovací prostor věnován řešení, jindy opravě a hodnocení písemných prací. Jejich zadání byla vždy řádně připravená (namnožená zadání), přiměřená svým rozsahem i obsahem, prováděné opravy byly důkladné a hodnocení podrobné.

Úvodní motivace byla pouze výjimečně omezena na popis průběhu hodiny a zřetelně formulovaný cíl, častěji bylo využito účelného opakování pojmů, někdy formou rozcvičky nebo soutěže. Další motivační a aktivizující prvky zařazovali vyučující v průběhu vyučování. S různou mírou úspěšnosti navazovali na již získané vědomosti a zkušenosti žáků z praxe fundovaně vedenými rozbory úloh, ojediněle se objevily i mezipředmětové souvislosti. Při technickém kreslení byl zdůrazněn význam kvalitního rýsování. Pedagogové užívali často pochvalných výroků, které žáky motivovaly ke zvýšení jejich aktivity, klasifikační hodnocení za práci v hodině bylo zařazeno zřídka. K podpoře zájmu žáků o učení a o výsledky jejich práce bylo mimo jiné účelně využito vzájemného hodnocení jednotlivých skupin. V závěru jednotlivých hodin bylo často zařazeno shrnutí, jejich celkové zhodnocení bylo většinou konkrétní.

Při vyučování panovala obvykle příznivá pracovní atmosféra. Výjimkou byl málo vstřícný přístup jedné vyučující k žákům, který nenavozoval možnost výchovy ke vzájemné toleranci. Žáci byli převážně schopni komunikovat s využitím správné odborné terminologie a účelně užívat specifické zápisy. S různou mírou úspěšnosti se je pedagogové snažili podněcovat k vyjádření jejich názorů.

Ve značné míře vedla většina vyučujících žáky k sebereflexi, občas ke vzájemnému hodnocení. Individuální schopnosti žáků byly převážně respektovány. Výsledky vzdělávání zjišťují vyučující hlavně písemnou formou, řádně analyzují chyby a společně se žáky provádějí rozbory. Četnost klasifikace v žákovských knížkách je přiměřená, zápisy mají vypovídací hodnotu – týkají se nejen písemného prověřování, ale i dílčího hodnocení aktivní práce v hodinách.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu matematika a ve volitelných předmětech cvičení z matematiky a technické kreslení jsou velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v přírodovědných předmětech

Výukové cíle korespondovaly se zaměřením používaných učebnic a zohledňovaly aktuální stav vědomostí žáků. Bezprostřední příprava hodin byla soustředěna na začlenění probíraného tématu do celoročního plánu, někdy také zahrnovala přípravu názorných pomůcek a zápisů na tabuli.

Výuku ve sledovaných předmětech realizovaly čtyři vyučující. Odpovídající OPZ mají dvě z nich, zbývající nahrazovaly tento deficit delší praktickou zkušeností ve výkonu učitelského povolání. Nedostatek praxe se výrazně projevil v přístupech k žákům a komunikaci s nimi u začínající učitelky.

Prezentovaná fakta byla převážně věcně a odborně správná, někdy vybraná tak, aby korespondovala s látkou dalších předmětů. Určité zeměpisné informace však postrádaly nezbytnou aktualizaci a zařazení do širších souvislostí.

Uspořádání učeben vyhovovalo požadavkům výuky, prostředí působilo estetickým dojmem. Učebnice byly využívány ve všech hodinách, v zeměpise též atlasy. Využití počítačových programů a zapojení didaktické techniky do výuky nebylo součástí sledovaných hodin. Alternativními zdroji informací byly v přírodovědě encyklopedie a další literatura. Učitelky přírodovědy byly informované o pomůčkách v kabinetních sbírkách 2. stupně a vhodně jimi doplňovaly svou výuku. V přírodopise kolovaly geologické a mineralogické exponáty ze sbírek.

Vyučovací čas byl v převážné části výuky účelně využíván. Volba prostoru pro opakování, výklad nové látky a shrnutí byla promyšlená a téměř vždy se učitelkám podařilo své plány splnit. Někdy byla rezerva v procvičení, na které nevybyl čas. Kromě převažující frontální práce byly některé úkoly plněny ve skupinách nebo ve dvojicích. Žáci prokazovali schopnost

pracovat samostatně bez vedení pedagoga a snažili se vyhovět stanovenému tempu výuky. Individuální práce byla částečně přesunována na plnění časově a obsahově náročných domácích úloh. Ve vyšších třídách je rezerva ve využití regionálního principu prezentace témat a také v systému kladení otázek, kde se preferuje memorování a faktografie před zjištěním míry porozumění a vztahových souvislostí mezi jevy. Zápisy v žákovských sešitech byly přiměřené, kontrolované učitelkami. Výjimečně byly nákresy zbytečně složité a jejich mechanická konstrukce žáky časově zatěžovala. V přírodovědném kroužku, kde si žáci prohlubovali znalosti z aktuálně probírané látky, byla věnována cílená pozornost pozorování, experimentům a činnostnímu učení.

Motivační přístup vyučujících byl spíše na 1. stupni. Zájem žáků korespondoval s mírou schopnosti učitelek předkládat poznatky poutavě a využívat při jejich prezentaci zkušenosti jak své, tak žákovské.

Kladem pozorovaným ve výuce byla kultivovanost vzájemných vztahů a interakce mezi dětmi i způsob jejich komunikace s vyučujícími. Toto pozitivum prokazovali žáci i tehdy, kdy nezkušená vyučující jednala s dětmi neobratně a netaktně. Požadavky, kladené vyučujícími, děti akceptovaly.

Při hodnocení bylo vyváženě používáno slovní posouzení okamžitého výkonu a klasifikace se zaznamenáním známky. Někteří žáci dosud nebyli výjimečně klasifikováni, u většiny je frekvence známek přiměřená. Přidělování jedniček většině třídy za sebemenší aktivitu děti pozitivně nemotivovalo a působilo spíše kontraproduktivně. Vzájemné hodnocení a sebehodnocení v hodinách bylo jen okrajové a nečetné.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v přírodovědných předmětech jsou dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v hudební výchově (4. – 9. ročník)

Výukové cíle jednotlivých hodin byly vždy reálné a odpovídaly aktuálnímu stavu tříd. Jejich konkretizace ve sledované výuce byla zřejmá. Vyučující respektovaly individuální vzdělávací potřeby žáků, zohledňovaly jejich přirozené schopnosti i věkové zvláštnosti.

Vyučování bylo sledováno ve 4. a 5. ročníku u dvou učitelek s OPZ. Výuku na 2. stupni realizují v současné době dva pedagogové, z nichž jeden (má v úvazku většinu hodin), nespĺňuje podmínky OPZ. Vzhledem k jeho nepřítomnosti byla výuka suplována, a to fundovanou učitelkou.

Ke vzdělávání slouží na 1. stupni kmenové třídy, které jsou esteticky upravené, vybavené pianinem nebo přenosným klávesovým nástrojem a televizorem s videem. K dispozici a využívány jsou dále nástroje orffovského instrumentáře, kytara, obrazový materiál, poslechové skladby, přenosný přehrávač. Vyučování pro třídy 2. stupně probíhá v jedné z kmenových tříd, ve které je umístěn klavír. Tato učebna ale nepůsobí estetickým dojmem a postrádá jakékoliv podněty k předmětu. Kabinetní sbírka je poměrně chudá, chybí např. i základní poslechové skladby.

Frontální výuka s častou zpětnou vazbou se někdy střídala s činnostmi žáků ve skupinách nebo s možnostmi jejich individuálních hudebních a pohybových projevů. Ve všech hodinách bylo patrné soustavné vedení žáků k vědomému rozvíjení hudební představitosti, citlivému vnímání hudby a obohacování znalostmi z hudební nauky. U mladších dětí byly velmi efektivně zařazeny např. jazykolamy, ozvěny, zpívaná řeč, rytmická cvičení, užívání jednoduchých nástrojů s možností improvizace. Aktivita nejstarších žáků byla podpořena využitím jejich dřívějších poznatků a referátem předneseným žákem. Zanedbána u nich ale byla hlasová a dechová cvičení. Zpěv mladších i starších žáků, doprovázený nástrojovým doprovodem vyučujících (kytara, klavír), celkově odpovídal věkovým zvláštnostem, zpívali převážně s chutí a kultivovaně.

Četná a vhodná motivace podporovala průběžně úspěšnost vzdělávání tím, že učitelky využívaly znalostí a zkušeností žáků, jejich hudebnost rozvíjely přirozeným způsobem. Novému učivu vždy předcházela účinná motivace, žáci měli mimo jiné možnost využít svých znalostí, vyjadřovat pocity z poslechu či své hudební činnosti. Podnětně na ně působil kvalitní vlastní hudební projev vyučujících. V průběhu vyučování bylo zjevné, že se všem učitelkám podařilo získat zájem žáků o předmět.

Při vyučování výrazně převažovala příznivá atmosféra, žáci byli povzbuzováni způsoby přiměřenými jejich věku a spontánnosti dětského projevu. Pravidla komunikace byla zřetelná, vzájemná tolerance se většinou odrážela v respektování názorů při diskusích i při hudebních projevech žáků.

Průběžné hodnocení bylo vždy pozitivní, spočívalo převážně v pochvalných výrociích. Žáci byli vedeni k sebekontrolě, uplatnilo se i jejich vzájemné hodnocení. Zejména mladší děti jsou ale (dle záznamů v žákovských knížkách) málokdy hodnoceny známkou za své výkony.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětu hudební výchova jsou velmi dobré.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

V matematice i v českém jazyce zadávají učitelé srovnávací prověrky, které v rámci metodických útvarů vyhodnocují. Z vědomostních soutěží se žáci zúčastňují (i když v malém počtu) *Matematické olympiády, Pythagoriády, Zeměpisné olympiády*, matematické soutěže *Klokán* a různých soutěží zdravotnických hlídek. Z dalších jsou to zejména sportovní, např. stolní tenis, malá kopaná a softbal, ve kterém dosáhli výrazného úspěchu (2. místo v republikovém turnaji). Škola zadává vždy v červnu žákům jednotlivých tříd matematické testy z vydavatelství *Psychoservis*. Rozbory jsou prováděné podrobně, slouží k vnitřní evaluaci školy. Systém celkové analýzy výchovně-vzdělávací práce není zpracován v písemné podobě, částečně je zřejmý z výroční zprávy o činnosti školy.

Průběh vzdělávání a výchovy má celkově velmi dobrou úroveň.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Rozhodnutí o zařazení do sítě škol a zřizovací listina

Zřizovací listina je v souladu s Rozhodnutím o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení vydané Školským úřadem Praha 9 pod Č. j. 01/99/ŠÚ s účinností od 1. září 1998
2. Protokol o provedení změny v síti škol, předškolních zařízení a školních zařízení vydané Školským úřadem Praha 9 pod Č. j. 684/Si/ŠÚ/2000 ke dni 2. listopadu 2000
3. Zřizovací listina vydaná usnesením Zastupitelstva MČ Praha 14 č. 33/Z/4/2001 ze dne 26. dubna 2001 s účinností od 1. června 2001 (včetně jednoho dodatku)
4. Jmenovací listina ředitele školy vydaná Školským úřadem Praha 9 dne 29. července 1999 s účinností od 1. srpna 1999

5. Jmenovací listina statutárního zástupce ředitele školy ze dne 1. srpna 1999
6. Podkladová inspekční dokumentace
7. Povinná dokumentace školy ve smyslu § 38a zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, vztahující se k dílčímu hodnocení činnosti školy: třídní knihy, třídní výkazy, katalogové listy, záznamy z pedagogické rady, školní řád, rozvrh hodin
8. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2002/2003
9. Vnitřní dokumentace vedení školy, metodických orgánů a výchovných poradců
10. Statistický výkaz Škol (MŠMT) o základní škole V3-01 podle stavu k 30. září 2003
11. Personální dokumentace vybraných pedagogických zaměstnanců školy – dle předmětu inspekce
12. Hospitační záznamy ČŠI
13. Zápis z jednání o zjištěných skutečnostech ze dne 19. listopadu 2003

ZÁVĚR

Vedení školy se snaží postupně stabilizovat učitelský sbor. Je pozitivní, že v současné době je v něm značný počet učitelů s plnou kvalifikací. Svým demokratickým přístupem a schopností účinně motivovat pracovníky vytváří ředitel školy optimální podmínky pro výchovně-vzdělávací práci. Rezervy jsou zejména v kontrolním systému a v evaluační činnosti. Na kvalitní úrovni je výchovné poradenství, včetně prevence nežádoucích jevů. Organizace školy a její informační systém jsou funkční.

Prostorové podmínky jsou omezeny počtem učeben, které má škola k dispozici, chybí odborné pracovny. Vybavení novým nábytkem a estetická úprava, zejména společných prostorů, pozitivně ovlivňuje celkové prostředí školy. Vybavení kabinetů pomůckami je převážně na průměrné úrovni, ne vždy je plně využíváno (např. v matematice). Stav a efektivní využívání materiálních zdrojů vedení školy sice sleduje, ale přijímaná opatření jsou někdy málo účinná. Celkově dobrá úroveň materiálně-technických podmínek umožňuje realizaci stanoveného vzdělávacího programu.

Vzdělávací program je až na jednu výjimku realizován v souladu s učebními dokumenty. Frontální výuku oživovala část pedagogů kooperativními formami vyučování, případně výukou individualizovanou. Aplikované metody byly často účelné a vedly k efektivnímu naplňování zvolených cílů. Kvalitní odborná úroveň výuky ve značné míře pozitivně ovlivňovala vztahy mezi pedagogy a žáky. Ty jsou většinou založeny na vzájemné důvěře i respektu a odrážejí se kladně v nadstandardním chování žáků. Intenzitu menší části výuky snižovalo podceňování motivace a hodnocení žáků, výjimečně i způsob komunikace s nimi. Vzdělávací a individuální možnosti dětí jsou převážně zohledňovány.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Věra Vítová	V. Vítová v. r.
Členové týmu	Mgr. Josef Černý	Josef Černý v. r.
	Mgr. Jana Pocová	J. Pocová v. r.

V Praze dne 16. prosince 2003

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 17. prosince 2003

Razítko

Ředitel školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení	Podpis
Jan Kunický, ředitel školy	Kunický v. r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekce do 21 dne po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce, Arabská 683, 160 66 Praha 6. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrá
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy MHMP – odbor školství, Novodvorská 1010, 142 00 Praha 4	2004-01-08	01 2302/03-5153
Městská část Praha 14, Bří. Venclíků 1073, 198 00 Praha 9 – Černý Most	2004-01-08	01 2302/03-5153

Přípomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
---	---	Přípomínky nebyly podány.